

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 577/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. D. C., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. M. C., Ž., vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 1 a čl. 6 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 9 T 121/2010-416 z 18. júna 2012 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1 Tos 63/2012-428 zo 7. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. D. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. septembra 2012 doručená sťažnosť JUDr. D. C., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ing. M. C., vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 1 a čl. 6 ods. 1

Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 T 121/2010-416 z 18. júna 2012 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Tos 63/2012-428 zo 7. augusta 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že opatrením okresného súdu zo 7. augusta 2010 bol z dôvodu povinnej obhajoby ako advokát ustanovený za obhajcu v trestnej veci odsúdených ml. M. S. a ml. M. Z.

Po právoplatnom skončení veci podal sťažovateľ podľa § 553 ods. 2 Trestného poriadku na okresnom súde návrh na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov z 27. decembra 2010 u oboch odsúdených u každého vo výške 2 242,47 €. Suma bola vyčíslená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Okresný súd uznesením č. k. 9 T/121/2010-361 z 15. marca 2010 priznal sťažovateľovi odmenu a náhradu hotových výdavkov za povinnú obhajobu ml. M. S. v celkovej výške 1 912,96 €.

U druhého odsúdeného ml. M. Z. nebolo o návrhu sťažovateľa na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov z 27. decembra 2010 rozhodnuté ani po značnom odstupe času, preto sťažovateľ urgenciou zo 16. apríla 2012 požiadal okresný súd o skoré rozhodnutie o tomto návrhu.

Okresný súd uznesením č. k. 9 T/121/2010-416 z 18. júna 2012 rozhodol o návrhu sťažovateľa tak, že mu za povinnú obhajobu ml. M. Z. priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov v celkovej výške 1 494,43 €, teda o 418,53 € menej ako v predchádzajúcom skoršom právoplatnom rozhodnutí.

Krajský súd uznesením č. k. 1 Tos/63/2012-428 zo 7. augusta 2012 sťažnosť sťažovateľa zamietol z dôvodu, že nie je prípustná.

Sťažovateľ uviedol, že rozhodnutím okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dodatkového protokolu z týchto dôvodov:

«Okresný súd Dolný Kubín arbitrárne a rozporne rozhodol o dvoch totožných návrhoch sťažovateľa v tej istej veci týkajúcej sa oboch odsúdených spolupáchateľov, pričom svoje odlišné rozhodnutie a posúdenie žiadnym spôsobom neodôvodnil...»

Postupom nadriadeného súdu Krajského súdu v Žiline bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom a domáhať sa ochrany svojich práv. Tým, že nadriadený súd vyslovil záver, že sťažnosť sťažovateľa proti zjavne nesprávnemu rozhodnutiu Okresného súdu Dolný Kubín je neprípustná došlo k „denegácii justície“ teda odopretiu poskytnutia spravodlivosti a zároveň porušeniu zásady dvojinštančnosti súdneho konania. Nadriadený súd svojim formalistickým postupom a ústavne nekonformným výkladom právneho predpisu § 553 Trestného poriadku odmietol poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho práv. Tak ako to sám nadriadený súd cituje vo svojom odôvodnení pri novele Tr. por. zákonom číslo 262/2011 Z. z. došlo k zjavnému opomenutiu zákonodarcu a nie jeho úmyslu, keďže podľa § 553 sa vydáva rozhodnutie len podľa ods. 5 pred novelou ods. 4 pričom v ods. 6 bol ponechaný pri sťažnosti odkaz na ods. 4 čo zákonodarca zjavne opomenul. Pri takomto zistení a konštatovaní nadriadeného súdu mu však nič nebránilo v takom postupe, aby na danú vec použil analógiu, ktorá je v Trestnom poriadku prípustná s tým, že by sťažnosť proti rozhodnutiu o trovách posúdil ako prípustnú... Takýmto postupom nadriadený orgán mohol vec meritórne preskúmať a napraviť tak napadnuté zjavne nesprávne rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín.»

Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ namieta vo vzťahu k okresnému súdu, pretože „... o návrhu sťažovateľa na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov za obhajobu ml. M. Z. zo dňa 27.12.2010 podaného v ten istý deň na poštovú prepravu, rozhodol až uznesením č. k. 9T/121/2010-416 zo dňa 18.06,2012, teda skoro po jeden a pol roku od podania návrhu, po podaní urgencie zo strany sťažovateľa, ktorú Okresný súd Dolný Kubín vo svojom nesprávnom rozhodnutí z 18.06.2012 účelovo označil ako podanie samotného návrhu.

V danom prípade nešlo vôbec o právne alebo skutkovo zložitú vec a to aj vzhľadom k tomu, že o totožnom návrhu u prvého odsúdeného ml. M. S. už bolo právoplatne rozhodnuté uznesením č. k. 9T/121/2010-361 z 15.03.2010, teda do troch mesiacov od podania návrhu...“.

Vo vzťahu k okresnému súdu sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré vidí v tom, že „Zjavne nesprávnym rozhodnutím Okresného súdu Dolný Kubín, a to uznesením č. k. 9T/121/2010-416 z 18.06.2012, ktorým súd priznal sťažovateľovi trovy obhajoby vo výške 1.494,43 Eur, došlo k porušeniu uvedených práv sťažovateľa. O zjavnej nesprávnosti svedčí najmä predchádzajúce právoplatné rozhodnutie toho istého súdu v tej istej totožnej veci č. k. 9T/121/2010-361 z 15.03.2010, kde u druhého odsúdeného ml. M. S. bola sťažovateľovi priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov za obhajobu vo výške 1.912,96 Eur, ako aj sťažnosť sťažovateľa proti tomuto nesprávnemu rozhodnutiu kde sťažovateľ podrobne zdôvodnil v čom súd pochybil pri priznaní trov obhajoby v nižšej výške. Tento rozdiel vo výške trov obhajoby predstavujúci peňažnú čiastku 418,53 Eur je majetkovou ujmom sťažovateľa, ktorá mu bola spôsobená rozhodnutiami a postupom Okresného súdu Dolný Kubín a Krajského súdu v Žiline.“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo JUDr. D. C. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/121/2010 porušené bolo.

2. Základné právo JUD. D. C. vlastníť majetok a základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 9T/121/2010-416 z 18.06.2012 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1Tos/63/2012-428 zo 07.08.2012 porušené bolo.

3. Základné právo JUDr. D. C. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného

súdu Dolný Kubín č. k. 9T/121/2010-416 z 18.06.2012 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1Tos/63/2012-428 zo 07.08.2012 porušené bolo.

4. Zrušuje uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 9T/121/2010-416 z 18.06.2012 a uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 1Tos/63/2012-428 zo 07.08.2012 a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Dolný Kubín na ďalšie konanie.

5. Okresný súd Dolný Kubín je povinný nahradiť JUDr. D. C. trovy konania, tak ako budú priznané, na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Vo vzťahu k okresnému súdu treba sťažnosť považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Vzhľadom na to, že sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 9 T 121/2010-416 z 18. júna 2012 nadobudlo právoplatnosť 18. júna 2012 a sťažnosť ústavnému súdu bola doručená 26. septembra 2012, musí byť považovaná za oneskorene podanú.

Na uvedenom závere nič nemení ani argumentácia sťažovateľa, ktorý poukazuje na to, že pre neho nepriaznivé rozhodnutie okresného súdu, riadiac sa poučením súdu o prípustnosti opravného prostriedku, sa pokúsil zvrátiť prostredníctvom podania sťažnosti krajskému súdu, pričom sťažnosť ústavnému súdu podal v rámci dvojmesačnej lehoty počítanej od doručenia oznámenia o zamietnutí jeho sťažnosti.

2. Vo vzťahu ku krajskému súdu treba sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

Krajský súd sťažovateľom napadnuté rozhodnutie odôvodnil takto:

„Aby došlo k vecnému prejednaniu sťažnosti nadriadeným súdom, sťažnosť musí spĺňať všetky zákonom predpísané podmienky prípustnosti tohto riadneho opravného prostriedku. Jednou z objektívnych podmienok podania sťažnosti je jej prípustný predmet. Táto podmienka je obsiahnutá vo vyššie označenom ustanovení § 185 Tr. por. Sťažnosť podaná proti uzneseniu, proti ktorému nie je prípustná, musí nadriadený súd v zmysle ustanovenia § 193 ods. 1 písm. a) Tr. por. zamietnuť.

V danom prípade predseda senátu okresného súdu rozhodoval o návrhu obhajcu JUDr. D. C. na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov povinnej obhajoby podľa § 553 ods. 5 Tr. por. Proti tomuto rozhodnutiu, aj keby bolo zjavne nesprávne, Trestný poriadok nepripúšťa sťažnosť. Tento stav je dôsledkom novely Trestného poriadku vykonanej zákonom č. 262/2011 Z. z., ktorá obsahuje legislatívny nedostatok, spočívajúci

v prečíslovaní pôvodných odsekov 3 až 5 ustanovenia § 553 na nové odseky 4 až 6 bez toho, aby bola zachovaná logická obsahová nadväznosť pôvodných odsekov 4 a 5. Prijatím takéhoto znenia zákonodarca vylúčil možnosť podať proti uzneseniu o určení výšky odmeny a náhrady výdavkov advokáta za obhajobu (uzneseniu o trovách obhajoby) riadny opravný prostriedok. Podľa § 553 ods. 6 Tr. por. je totiž sťažnosť prípustná len proti rozhodnutiu podľa § 553 ods. 4 Tr. por.

I napriek evidentnému opomenutiu zákonodarcu a existujúcich pochybností o jeho skutočnom zámere upraviť túto problematiku takýmto spôsobom, nadriadený súd nebol oprávnený rozhodnúť inak (t.j. preskúmať správnosť a zákonnosť sťažnosťou napadnutého uznesenia), nakoľko akékoľvek meritórne rozhodnutie by bolo rozhodnutím bez zákonného podkladu.“

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Sťažovateľ v argumentácii o porušovaní jeho práv krajským súdom poukázal na rozhodnutie ústavného súdu, podľa ktorého výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva... (II. ÚS 31/04).

K tomu ústavný súd uvádza, že okolnosti veci, v ktorej záver ústavný súd urobil v označenej veci, sú odlišné od daného prípadu. Sťažovateľovi totiž nebolo odňaté právo

podat' opravný prostriedok, lebo mu ho zákon v tomto konkrétnom prípade vôbec nepriznáva. Túto skutočnosť krajský súd nemohol preklenúť žiadnym výkladom.

Ak by krajský súd rozhodoval o opravnom prostriedku sťažovateľa v merite veci, prekročil by svoju právomoc a jeho rozhodnutie by nemalo oporu v zákone.

Chyba, ktorú urobil okresný súd tým, že v poučení pripustil opravný prostriedok, totiž nemohla založiť sťažovateľovi právo, ktoré neexistovalo.

Ústavný súd sa nedomnieva, že by rozhodnutie krajského súdu, ktorý v predmetnej veci pri rozhodovaní postupoval v intenciách platnej právnej úpravy a jeho argumentácia je logická, presvedčivá, bez prvkov svojvôle, bolo možné kvalifikovať ako zjavné neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné so sťažovateľom označenými právami.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2012